

Uši a Vítr

číslo 1

měsíčník

leden 2008

vydává společnost Christiania v nakladatelství Vetus Via, s podporou sdružení Sopol tzo. Productions

Najít rytmus vlastního života

Rozhovor s Mirou Kubínem (1956), o němž J. m. Brabec říká: „...dost živočišný typ písničkáře, s rockovým nátlakem..., vzhledem k tomu, jak na tu kytaru hraje dřevorubecky, tak z ní leze dost dobrých tónů.“

Na svém nedávno zabájeném webu máš motto z Magorových dopisů Juliáně: „Přišel jsem na to, že nejdůležitější je najít rytmus vlastního života a neměřit ho životem okolí. To bych pořad něco doháněl a to nechci.“ Co Ti v životě dala hudba či píseň, co ovlivnila a co Ti dává dodnes?

Nikdy jsem se takto nezamyslel. Zkusím to. Když jsem chodil v dětství do houslí, tak toto mně neříkalo nic a když jsem opakovaně donesl v žákovské knížce „neuměl nic“, rodiče pochopili, takže jsem s tím po pár letech dřiny seknul, možná bohužel. Pozitivně jsem začal hudbu vnímat asi díky Jiřímu Černému a jeho pořadu Dvanáct na houpačce, kde mě dostávaly písně Ulrychových, Petra Nováka, Karla Kryla, a nějak v té době, tedy v druhé půlce šedesátých let, k nám do Letovic přijeli Olympic, ti mě též zaujali a z venku si vzpomínám třeba na Bee Gees, Beatles, Beach Boys, a tím se vlastně dostáváme k tomu, že pro mě byla v tomto pubertálním věku důležitá píseň, hudbu jsem tedy vnímal pouze přes ni. Hodně mě dostávala melodie, nálada a v neposlední řadě texty. Měl jsem v té době spoustu zájmů, ale písněmi, ať již bigbitovými nebo folkovými, jsem byl zcela chycen. Více nebo spíše lépe vnímat hudbu mě naučil asi Marián Varga. Až při poslechu Collegia Musica mně přestala v hudbě chybět píseň a třeba zrovna za touto kapelou jsem vyrazil sám (sehnat k sobě podobného blázna jsem neuměl) kamkoliv, abych přes noc docestoval ráno

Mira Kubín v brněnském klubu Boro 30. 1. 2007, večer Potulné akademie, foto © Fido

zpět do školy, tehdy už střední. A podobně postižen jsem vlastně dodnes, dodnes vyjždím za muzikou většinou sám. Ale to jsem ti asi neodpověděl na otázku, co mi hudba dává. Tak ještě jeden pokus... Hudba je pro mě pocit, možná postižení, někdy s dojetím, s tekoucími slzami, ale většinu času mně stačí ticho. Ale neměl jsi na mysli spíše mou aktivní hudbu?

Samozřejmě dotaz na Tvůj „aktivní život v hudbě“ měl následovat. Jak to tedy bylo? A kdy ses pokusil o první text? Co tě k tomu vedlo?

Toto trochu navazuje na to moje neaktivní pubertální hudební žití. Bylo to celé v jakýchsi vlnách. To, že nehraji na kytaru, mně vadilo od puberty, ale byv zaměstnán jinak, jsem to neřešil. Během střední školy jsem měl kamoša, kterej aktivně hrál a od něj jsem se konečně začal učit první akordy a kousky písní. To už jsem měl třičtvrtěční španělku za stovku, na jejímž krku jsem měl nalepeny barevné papírky s názvy tónů. V té době mě ale už zcela dostal šafránovskej folk, Merta, Hutka, Třešňák, Marsyas..., big-

Z vystoupení Miry Kubína s Tomášem Vtípílem na festivalu Krákor, Radešín, 30. 6. 2007, foto © Fido

bitu u nás v této normalizační době moc nebylo, ukázkou budiž Olympic, který plodil sračky jako Yveta a Závody lodí. Hrál se jazzrock, který byl establishmentem trpěn, protože měl v pojmenování slovo „jazz“, ten mně nevadil, ale jeho preciznost mě neoslovovala a já jsem dle možností vyjížděl, opět většinou sám, po republice za bigbitem nebo folkem. Na intru jsem měl našťestí kamoše, které muzika též zajímala, měnili jsme spolu desítky párplů, sabatů, juriášů, takže mě válcoval hlavně britský hardrock. Sám jsem rozvíjel jen své folkové pokusy pod vlivem Hutky, Marsyas... V devatenácti vojna, kde se zdálo, že budu hrát a snad i tvořit víc, ale zramovaná ruka mě na rok a půl zcela vyřadila. To už ke mně dorazila i undergroundová vlna, cítil jsem násilím potlačovanou svobodu projevu a s tím souvisící protireakci, hodně mně byla blízká i ta přímočarost, tedy hudební nekomplikovanost, hraničící s primitivností, většiny těchto „nebezpečných protisocialistických živlů“. Nahrávky druhého a třetího festivalu druhé kultury mě asi ovlivnily nejzásadnějc. Po úrazu jsem koupil elektrickou kytaru, za pár set upravenou Jolanu, vypadala jako Gibsonka Alvina Lee z Ten Years After. Než jsem stačil udělat Alvina ze sebe, odtáhli mě na další rok a půl na vojnu. Na bigbít tam podmínky nebyly, dle možností jsem alespoň šmrldal folk, jen tak pro sebe nebo pár vojáků. Až po návratu jsem složil svou první píseň, která se jmenovala „Chci tě“, kupodivu durovou a ne na tři, ale na pět akordů. Brzy jsem dostal lano hrát bigbít (z okna byl slyšet rachot mé elektriky) a má prvotina se objevila v kapelním repertoáru. To byla dobrá škola, hráli jsme ve třech s ambicemi utáhnout

i taneční zábavy, konečně jsem byl nucen makat, učit se, cvičit, zvládnout i basketaru. Když mě to začalo bavit nejvíc, stala se mně nemilá věc a já musel klukům oznámit: „Budu se ženit.“ Spousta starostí a tak muzika pár let zase nic. Až změna funkce v zaměstnání mi umožnila vzít si na pracoviště svou stovkovou kytarku a začít trochu hrát. Ale nic jsem svého netvořil, jen se pokoušel hrát ty starý bigbity a underfolky, teď už i Charlieho Soukupa, Svátu Karáska, hodně Kryla, a pak i Pepu Nose, ten se taky s ničím nemazlil, jo a i třeba Bluesberry, ti to hezky hrnuli a měli vtípný texty... Občas jsem hrával po chatách a hospodách, můj rekord je jeden Silvestr, ten jsem táhnul od večera do pěti ráno sám.

Ještě k té mé první písničce, byla to zamilovanost, možná nadřzenost, ale asi oboje a asi to je patrné z názvu, že? Obšahově primitivní, s chybama, ale znám horší i od profiků...

Svoje věci jsem začal dělat snad před dvaceti lety, ale byly to jen hudební nápady a teprve poslední roky dělám celé písně, už mám možná konečně trochu co říct. První hotovou věcí z této, dosud poslední, éry je píseň „Hye-ny“, kterou hraju dodnes. Po rozchodu s manželkou jsem se přestěhoval a ty „starostlivé“ spoluobčany fakt nešlo přehlédnout. Samozřejmě šlo, ale asi jsem nechtěl nebo neuměl.

Všiml jsem si vícerorát, že máš silně vyvinutý cit pro spravedlnost a to, čemu se říká „morální citění“ (což myslím v tomto případě veskrze pozitivně) – souvisí to nepochybně s Tvým základním vnímáním světa – jaké je? Ty mně dávaš... Další otázka, již jsem si dosud nikdy nepoložil. Příznám se, že

byť mně vadí jakákoliv nespravedlnost a bezpráví, už mnohokrát jsem dostal po čenichu, a to i doslovně, když jsem jej někam strčil ve jméno spravedlnosti, a tak se snažím být opatrnější. Nevím zda-li ti odpovídám správně, nicméně, moje vnímání světa bych snad popsal asi jako: žij a nechej žít, přej a bude ti přáno... a to nejlépe vždy, všude, na všech úrovních. To je tedy moje, asi hodně idealizovaná, představa, vedle které jsem si samozřejmě vědom reality, která je více či méně odlišná a snad by se dala nazvat Boj. Boj o přežití je v pořádku v přírodě, ale mezi námi, co máme takzvaný rozum, je to svinstvo, protože existují kreatury, kterým nestačí přežít. Takže nezbyvá, než být ve střehu, i když nejsem antilopa a soused lev. Snažím se ovšem nechávat na sebe působit více ta pozitivita kolem než marast, vnímat člověka co nejlíp, což se mi snad daří. Jen nezapomínám na slova Pavla Zajíčka v rozhovoru s tebou, která upozorňují, tedy alespoň mě, na nebezpečí lidské stádovitosti. Vzpomeňme různé „ismy“...

Jsi znám taky jako organizátor letovického festivalu „Hudbovar“, který má už dost slušnou tradici, můžeš říct několik slov o něm, a také o tom, jaké má vyhlídky do budoucna?

Hudbovar je vlastně pokračováním „Bigbítu na hradeč“, který jsem dělal původně na Svojanově. Zaměřením byl vždy něco mezi bigbitem, folkem a blues s cílem něco udělat pro lidi z regionu, včetně kapel. Přednost má vlastní tvorba, letos, tedy 21. června, vystoupí například Tom Jegr & Gang, Ciment, Kaderus Blues, ale začínám uvažovat o posunutí do větší syrovosti, do jakési hlubší vnitřní opravdovosti, jak ji přináší ta nejméně oficiální scéna, kterou ty znáš dobře a které hodně zjednodušeně říkáme underground.

Jak se Ti jinak daří na světě a jak jsi spokojen se svým místem v něm?

Díky, hezká otázka. Snažím se žít tak, abych se mohl cítit spokojen. Možná, že bych měl být opatrnější a neříkat, že se mi daří dobře, protože to může být pro někoho důvodem k závisti a nepřejčnosti, ale na to už dávno kašlu. Všechno jsem si vždy musel vybojovat a odmakat, což trvá dodnes, ale snažím se užívat si života. Více se snažím mít rád lidi a zároveň se učím i více vnímat to, že oni mají rádi mě, to mě hodně posiluje. Občas se snažím připomenout si jednu krásnou větu Lenyho Kravitzze: „Lidé tráví moc času úvahami nad tím co bylo a co bude, místo toho, aby se soustředili na to, co je právě teď.“

Otázky e-mailem j. e. f.

Sépiovou kostí

Právě vychází nová kniha Jiřího Valocha (1946) *Druhá Kytička (více či méně přesných haiku)*. Pro stručnou charakteristiku tohoto umělce, básníka, teoretika: „J. V. umění snídá, obědvá i večeří.“ (M. Knížák)

x x x

Zkurvené ticho!
Takové, které se vpaluje
do vyhaslých očí.

x x x

Nic se nezměnilo.
To jest:
Změnilo se všechno.

x x x

Kde je drsnost
mých minulých haiku?
Voli ji vypili, páni ji
snědli.

x x x

Všechno končí.
Všechno končí
otazníkem?

x x x

Jak přejít cestu?
Jak vzpomínat?
Jak nalézt venkovský trh
(s drůbeží) králíčky?

x x x

Ohlodat slovo
(na kost)
uprostřed.

[nevšímavého davu]

x x x

Mezi kameny
vyrůstá tráva,
mezi travou vyrůstá kámen.

x x x

Nemohu odjíždět,
nemohu přijíždět,
nemohu zůstat.

x x x

Něco od Františka Halase,
něco krásného jak Říjnová
revoluce
by se nenašlo?

x x x

Jak nezapomenout
ani jedinou
z barev žlutých slunečnic?

x x x

Vzpomínka
na báseň, kterou
jsem nikdy nenapsal.

x x x

V Karlově Studánce
zase prší.
Nikdo se nikomu
nikde neposmívá.
A to je osud vzpomínek.

Happening Jana Vlka, 2005

Z důvodů prostorových dokumentujeme instalaci Jana Vlka, kterou předvedl v prostorách redakce *Vetus Via* 25. září 2007, na dvou stranách, navíc s neúplným obrazovým doprovodem (vše na <http://janvulk.blogspot.com>).

Happening – světelná harmonizace prostoru na půdorysu osmicípé hvězdy v bývalém cisterciáckém klášteře v Plasích v roce 2005.

Na kresbu hvězdy z předchozího roku jsem navázal happeningem, který se konal na den narození Panny Marie 8. září (tak jak ho uvádí cisterciácký kalendář). Pracoval jsem s násobením čísla 8 v kombinaci s číslem 4. Jednalo se o magický rituál. Akce proběhla za účasti osmi studentů plaského gymnázia. Ti stáli na vyměřených cípech hvězdy, zaznačených v zemi zabodlými hřebíky. V pravé poledne při rozeznění zvonů začali chytat sluneční světlo do zrcátek o rozměrech 8 × 8 cm a posílat ho do středu hvězdy (potažmo do středu stavby).

Happening – světelná harmonizace prostoru...

Programy – Plány – Anonce – Glosy

Potulná akademie (nekončí festival Uši a Vítr) pokračuje 135. (pod)večerem ve čtvrtek 31. I. • 17.00 – redakce *Vetus Via*, Pod Kaštany 28 – Jiří Valoch – příležitostná výstava k uvedení jeho druhé knížky *Druhá Kytička* (více či méně nepřesných haiku), *Vetus Via* 2008 – tři chorály J. S. Bacha na klasickou kytaru zahraje Pavel Babinec • 19.45 – klub Boro, Křenová 75 – uvedení *Druhé Kytičky* Jiřího V., spojené se čtením – 20.15 – vystoupení kapely Záhir z Adamova (big-beat) – 21.30 – zahraje Pes Pilka (blues-rock) z Brna • únorový program ještě není zcela hotov, průběžně bude aktualizován na www.vetusvia.cz, interesanti budou informováni e-mailem • ve čtvrtek 7. 2. vystoupí brněnské uskupení [che] a kapela

Spytihněv z Rožnova pod Radhoštěm • upozorňujeme také na pomalu nadcházející osmý ročník festivalu poesie *Potulný dělník*, který letos proběhne ve dnech 27. – 29. března – aktuální program bude publikován v druhém čísle těchto novin, které bude expedováno 28. 2. • letošní festival *Krákor* (10. ročník) se uskuteční 28. a 29. června • hned další weekend proběhne již třetím rokem prodloužená verze Magorova Vydří, zatím s pracovním názvem *Skalákovo Mezivydří* • *Konec Léta – festival Napříč* – je plánován rovněž do Meziříčka na Skalákův mlýn, a to na 29. a 30. srpna • „Svět je jedna velká malba. Práci umělce je, tah za tahem, stírat ten závoj neviditelná.“ Jesse Sharp • (F. Fellini o televizi v knize *Dělat film:*) „... Doléhá

sem jen ozvěna života, jeho znetvořený odraz a po nějaké době registruje to, co se před divákem odehrává, jen jeho zpitomělé, otupené oko. Jde vlastně jen o lechtání zraku, které se nedotýká už ani citu, ani intelektu, a takhle pak můžete zjistit u televize ne pět bodů, ale třeba pět dní, pět let... Tak jako ve všem ostatním i v televizi jenom přiblížíme nekonečnému pobřežnímu obrádku maskovanému jako muzikál.“ • „Ve většině případů lidé, a to i zločinci, jsou mnohem naivnější a prostodušnější, než o nich vůbec soudíme. A my sami ostatně též.“ F. M. Dostojevskij, *Bratři Karamazovi* • „Kdyby v každém městě nebylo pár lidí, kteří dělají něco nenormálního, život by byl pořádná otrava.“ Frank Zappa (z „Aktualit“ na webu www.mirakubin.cz) • j. e. f.

Dílna – Zkušebna – Sauna – Ateliér

Jan Vlček (1979), studia na Slezské univerzitě (fotografie), FaVU VUT (grafika, environment), stáž na univerzitě v Bilbau, účastník putovní výstavy Cirkus umění (2004-6), 3 výstavy v rámci festivalu Uši a Vítr.

J. Vlček, landartová akce – Plasice 2002 – viz text

Landartové akce v Plasích 2002/4

V malebné krajině, 25 kilometrů severně od Plzně, se nachází jedna z perel barokní architektury – komplex bývalého cisterciáckého kláštera v Plasích. Jeho kořeny sahají do roku 1144, kdy tehdejší kníže, pozdější král Vladislav I., vydal zakládající listinu pro klášter. Z původní středověké dispozice se dochovalo několik fragmentů, jelikož celý klášter byl vypálen husity v roce 1421. Současnou monumentální podobu získal areál barokní přestavbou v letech 1661 až 1739, na které se podíleli především stavitelé J. B. Mathey (prelatura, sýpka) a J. B. Santini-Aichel (konvent). V roce 1785 byl výnosem císaře Josefa II. klášter zrušen a přešel do správy Náboženského fondu. Poslední stavební úpravy byly realizovány v 19. století tehdejším kancléřem K. W. L. P. Metternichem, který celé panství zakoupil v roce 1824. Od roku 1945 spravuje významnou část bývalých klášterních budov stát.

Na menším obrázku je prostorová kresba travní sekačky, která vychází z části půdorysu původního románsko-gotického kláštera podle archeologických zákresů. Na druhém obrázku je prostorová kresba osmicípé hvězdy linkovačem na kurty. Vycházel jsem z intarzie osmicípé hvězdy vepsané do čtverce, nacházející se na

schodišti kláštera. Jedná se o starokřesťanský numerologicko-geometrický symbol Panny Marie, patronky cisterciáků.

Ve starověku byla osmička důležitým číslem již z čistě aritmetických důvodů. Lidé zjistili, že druhá mocnina lichého čísla většího než jedna je vždy násobkem osmi plus zbytek vyjádřený jedničkou, což lze vyjádřit vzorcem $u^2 = n \times 8 + 1$. Zjistili rovněž, že všechny druhé mocniny lichých čísel větších než jedna se liší o násobek osmi: $92 - 72 = 81 - 49 = 32 = 4 \times 8$. Pro architekturu to znamenalo, že osmiúhelník umožňoval přechod od čtverce ke kružnici – poznatek nadmíru důležitý při konstrukci kupolí.

Ale osmička byla více než jen zajímavou matematickou veličinou; ve starověku byla též důležitým šťastným číslem. Neboť tak jako ve stvořeném světě ležela za sedmi sférami planet osmá, sféra stálic, tak také byla v mithraismu za sedmi branami osmá, hora proměnění a mystéria, která připravovala adepta, aby jí mohl projít a vkročit po smrti do říše světla. Ukazovala zároveň na kosmickou rovnováhu – osm loukotí mělo kolo štěstěny.

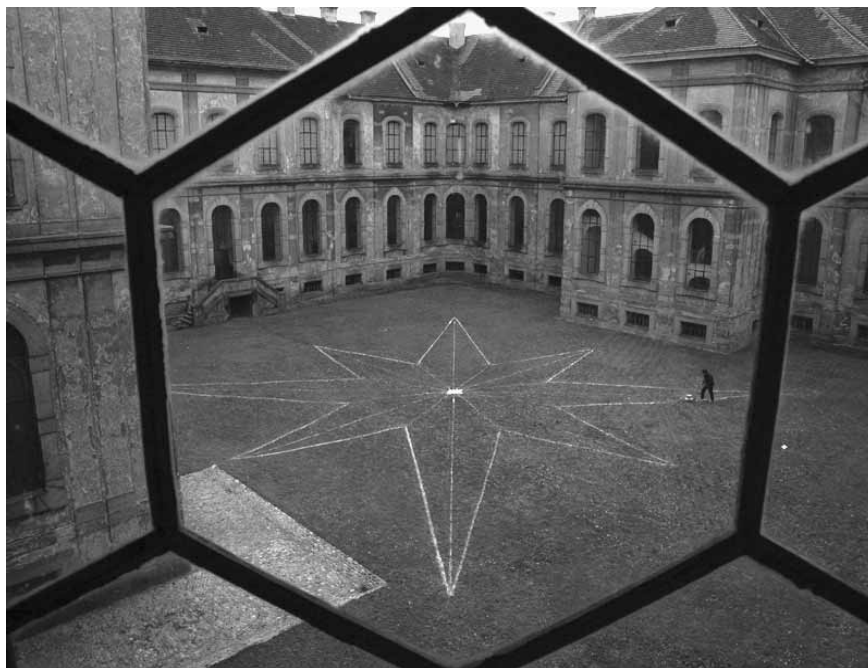
Již staří Babyloňané přikládali osmičce

význam „čísla bohů“ a božstvo přebývalo v babylonských věžovitých chrámech vždy v osmém poschodí, v místnosti beze světla. Z toho důvodu byla osmička spojována s rájem. Islám věří, že je sice sedm pekel, ale osm rájů, protože „milosrdenství boží je větší než boží hněv“. V perské poezii se vícekrát setkáme s titulem Hašt Bihišt, Osm rájů, a myšlenka tohoto dělení se odráží i v členění zahrad na čtyři nebo osm částí – především u mauzoleí v Persii a Indii. Jedno z nejoblíbenějších děl perské literatury, Sa'dího *Gulistán, Růžová zahrada*, má tudíž zcela logicky osm kapitol. – Boží trůn nese v islámském pojetí osm andělů.

Ve starém Orientě se kromě toho vedle pětičetného cyklu Venušinych synodů rozlišoval osmiměsíční Venušin rok původně z Elamu, jenž byl znázorňován jako osmicípá hvězda, což byl symbol Ištarin. Stejnou hvězdu najdeme v katakombách svatě Priscilly jako starokřesťanský symbol Panny Marie. Oktagram, jenž se vyvinul v souvislosti s těmito představami, měl pak povahu amuletu pro štěstí.

O happeningu tamtéž v r. 2005 – viz strana 3

Jan Vlček, landartová akce – prostorová kresba osmicípé hvězdy linkovačem na kurty, Plasice 2004

Tiráž

Uši a Vítr č. 1, leden 2008 • noviny Potulné akademie • vydává Christiania, o. p. s., v nakladatelství Vetus Via, s podporou přátel a Statutárního města Brna • vychází poslední čtvrtek v měsíci • adresa redakce: Vetus Via, Pod Kaštany 28, 616 00 Brno, tel. 549 210 510, mobilní tel. 602 875 883 • za redakci odpovídá J. E. Frič • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 16123 z 20. 7. 2005 • cena 5,- Kč •